כליו של אדם. שלו לוקח קונה לו (אם פסק דמיס) בכל מקום אפי' ברשות מוכר וכגון דאמר ליה בהדיא "יקנה כליך" כדאמר לקמן בשמעתין אבל בסתמא מיבעיא לן לקמן ולא אפשיטא: **מוז מרס"ר.** והוה הדין לאחר שאינה של שניהן כדמוכח לקמן בברייתא דד' מדות:

כל מקום שיש לו רשות. כגון סימטא ואחר השופתין ורשות מוכר וכגון דאמר ליה "זיל קני" כדלקמן דהייטו "יש לו רשות": **אין לו רשות.** כגון רה"ר לא: ה"ג בתוספתא ארבע מדות במוכרין עד שלא נתמלאה מדה, למוכר, משנתמלאה מדה לוקח בד"א במדה שאינה של שניהן אבל אם היתה מדה של אחד מהן ראשון קנה, בד"א בד' מדות אלו עד שיגביהה מקומן. ומיירי ארבע מדות במוכרים לעולם ד' רשויות דקסיב רה"ר רשות מוכר רשות לוקח רשות המופקדין אצלו דהא רשות מוכר ורשות נפקד=חדא הוא דהכא והכא שייך למימר קבלה, ושכירות, מקוס, והולאה, והגבהה, דהא תנן במתניתין גבי רשות מוכר' שכירות מקוס דקתני "אם היה פיקח שוכר את מקומו" ואוקימנא ברשות בעלים וכיון דדינן שוה ליכא ד' מדות, אלא ארבע מדות - ד' חלוקין של דינין שחלוקין זה מזה ואלו הן: שאינה של שניהן ברה"ר ובחצר שאינה של שניהן דאמרינן בה על שלא נתמלאת המדה, למוכר, לשנתמלאת המדה, ללוקח. הרי אחת של אחד מהן ראשון קנה הרי שתים רשות לוקח מיד כשקיבל מוכר קנה הרי ג' רשות מוכר ורשות נפקד דקמפרש בהן דין הגבהה והולאה קבלה ושכירות הרי ד', וסמך מלאתי לי מדברי רבינו זקני מ"כ: **עד שלא נתמלאת המדה למוכר.** אם כשפך היין או השמן או אם הוקר, למוכר, ויכול לחזור בו דמוקי לה לקמיה במדה שהשאילו שניהן הלכך כל זמן שלא נתמלאת המדה הרי היא ברשות מוכר: **משנתמלאת הרי היא ברשות לוקח.** לקחתה וליטול בה מקחו עד שיגיענו לו יניחנו בכליו, דלדעת כן השאילוה להם לזה למדידה ולזה להגיע את שלו ולכל זמן שעוסק במדידה למלאות המדה הרי היא ברשותו דמודד דהייטו מוכר ואין הלוקח יכול לקטוף בתוך כליו של מוכר כל זמן שלא משך או שלא הגביה, משנתמלאת המדה, ללוקח כדפריש"ם שעכשיו נעשית כליו של לוקח דלדעת כן נשאלה לו ומ"ל להאי תנא דכליו של לוקח קונה ברה"ר כדמפרש ואזיל ולא כרב ושמואל ומיהו בסימטא ובחלר של שניהן מוקי לה לקמיה דהתם קני כליו של לוקח: **במדה שאינה של כו'.** וכדפרים טעמא: **אבל אם היתה המדה של אחד מהם.** או של לוקח או של מוכר: **ראשון ראשון.**

שנתנין לתוך המדה קנה בעל המדה שאם במדה של מוכר אע"פ שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק הדמיס לא קנה עד שימשוך, דכליו של מוכר ברה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' ברשות לוקח אי נמי אמרינן לקמן דלא קנה לוקח כל זמן שהפירות בכליו דמוכר עד שישפכם לקרקע ואם במדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת אי נמי ראשון קנה דדמי "למשך" אע"פ שלא מדד דקתני מתני' דקנה, דכליו של לוקח קונה לו: **ברה"ר.** וקשיא למ"ד חוץ מרה"ר: **ונחלר שאינה של שניהן.** וכגון שלא נתן בעל חצר להם רשות למדוד שם דהייטו דומיא דרה"ר: **אבל.** אם היו מודדין ברשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח ברשות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהניא בי מוכר עד שיגביהה קונה בכל מקום או עד שיולאהה מרשות של מוכר לרשות של לוקח או לסימטא או שירף ידו למעה מג' ברה"ר סמוך לאסקופת הבית וקיבלה דלתמרי' בכתובות (דף לא.) גבי היה מגרר ויולא ולקמן בשמעתין (דף פו.) מייתי לה ומיהו לקמן מוקי לה במדה דמוכר בי מוכר ומדה דלוקח בי לוקח דבי מוכר שכיחי מתני דמוכר ובי לוקח שכיחי מתני דלוקח: **ברשות לוקח.** שהבית המוכר מבוחתו למוכר בבית לוקח: **כיון שקיבל עליו מוכר.** שנתרלה ואע"ל כל תבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: **קנה לוקח.** מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי בטל אצל הרשות ומיהו לקמיה מוקי לה במדה דלוקח ולא גרע 'ממשך ולא מדד' דקתני מתני' דקנה: **המופקדין אצלו.** שהפקיד שם מוכר פירותיו ומשמע הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו לגורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו בביתו בדרך כל הנפקדים: **עד שיקבל עליו.** נפקד במצות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקטוף הפירות באשר הוא שם אז שיסכור ואולא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות והכא נמי שייך הגבהה והולאה אלא תנא אורחא דמילתא קתני דהתם מעכב רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קתני התם הגבהה והולאה חלוקו ולא להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ורבותא תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והולאה, ומאן דמוקי לקמן במתני דמוכר בי מוכר ומתני דלוקח בי לוקח איכא לאוקומי נמי במתני דמופקד בי מופקד והלכך לא קני לוקח בכליו דנפקד:

מאי

"כליו של אדם קונה לו בכל מקום חוץ מרה"ר ברבי יוחנן ור"ש בן לקיש דאמרי תרוייהו אפילו ברה"ר, אמר רב פפא לא פליגי באן ברה"ר באן בסימטא, ואמאי קרו לה רה"ר לשאין רה"י, ה"ג מסתברא דא"ר אבהו א"ר יוחנן "כליו של אדם קונה לו בכל מקום שיש לו רשות להניחו, יש לו רשות אין, אין לו רשות לא, ש"מ ת"ש ארבע מדות במוכרין עד שלא נתמלאה מדה למוכר, משנתמלאה מדה ללוקח בד"א במדה שאינה של שניהן אבל אם היתה מדה של אחד מהן ראשון קנה, במה דברים אמורים ברה"ר ובחצר שאינה של שניהן, אבל ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהה או עד שיוציאנה מרשותו, ברשות לוקח כיון שקבל עליו מוכר קנה לוקח, ברשות הלה המופקדים אצלו לא קנה עד שיקבל עליו או עד שישכור את מקומן קתני מיהא ברשות הרבים ובחצר שאינה של שניהן"

מאי

ארבע מדות במוכרים. פירש רבינו שמואל דאין לפרש ד' רשויות דהא רשות מוכר ונפקד חדא היא דהכא והכא שייך למימר קבלה ושכירות מקום הולאה והגבהה וקשה לפירושו דאם כן ליערבינהו ולתנינהו ברשות מוכר ורשות נפקד לא קנה עד שקבל עליו או יגביהנה או יוליאנה או יסכור מקומו ועוד דאין נראה שתועיל קבלה ברשות מוכר דאין אדם מקנה רשותו לאחרים ע"י עצמו כדתנן בפ' חלון (עירובין דף עט: ושם) דמזחה להן על ידי בנו ובתו הגדולים אבל לא ע"י בנו ובתו הקטנים מפני שידן כידו ומ"מ אין לפרש דחשיב רשויות דלמאי דבעי למימר השתא דמדה של לוקח קני אפילו ברה"ר כל שכן ברשות מוכר דקני הכא לבסוף המסקינן דברה"ר לא קנה אפ"ה מיבעיא לן אי קנה ברשות מוכר כליו של לוקח אי לא ואם כן מיבעי לן לפרושי הכא דקאמר ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה דכליו של מוכר אייר ובלאו הכי ג"ל כן לקמן כי אמר דכליו של לוקח קנה ברשות מוכר א"כ לא חשיב אלא רשות אחד כיון דכליו של לוקח קנה בכל מקום דהשתא אין חילוק בין רה"ר לרשות מוכר אלא (ה) דחשיב ד' מדות דכלים מדת סרסור ומדת מוכר ומדת לוקח ומדת נפקד: **הכי** גרסינן בתוספתא (דפ"ה) ברשות הלה הנפקדים אצלו לא קנה עד שקיבל עליו או עד שיגביהנה או עד שיסכור את מקומו אבל לפי ספריס דגרסי עד שיגביהנה או עד שיוליאנה קשה ליערבינהו וליתנינהו רשות מוכר בהדי נפקד והשתא משמע דבקבלה כדי זוכה לו לקונה פ"ק דגיטין (דף יג.ושם:) דאמר מנה לי בידך חצטו לפלוני במעמד שלשתן קנה ומה לריך מעמד ג' הא מוכח התם דתן כזכי דמי דתנן (שם יא: ושם ד"ה כל) האומר תן גט לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי מוכר בגט ואינו חוזר בשחרור משום דתן כזכי וא"כ בלא מעמד ג' יקנה לו כדאמר הכא ולמאי דפירש ר"ת דמעמד שלשתן קנה אפילו בעל כרחו של נפקד אמי שפיר דאינטריך לכך מעמד ג' ולמאי דמפרש נמי ר"ת דלא אמרינן תן כזכי אלא היכא דבשעה שנותן לו אומר לו תן אבל אם כבר היה בידו לא אמרינן תן כזכי אמי שפיר ועוד י"ל דאהכי נמי מעמד ג' דאפי' אין הפקדון ביד הנפקד דקני דאי לאו מעמד ג' אינו יכול לזכות לו אלא כשהוא ברשותו: כליו

ע"ג סימטא קנה ואוקימנא לתוך קופתו משמע דוקא אבל לא מדד לא קנה לו כליו ואומר ר"י דבעי למימר זיל קני וכיון דמדד כדאמר ליה זיל קני דמי והשתא ניחא דאריבי הני תרי מילי דר' יוחנן ומיהו ההיא דלעיל דקאמר אפילו ברשות הרבים ואוקימנא בסימטא תימה למאי איצטריכא וי"ל דשמא חדא מכלל חברתה אתמר:

רבינו גרשום

לא פליגי כאן ברה"ר. כולהו מודי דאם מדד לו בכליו של לוקח ברה"ר דלא קנה לו כליו. וכולהו מודי דאם מדד לו בכליו בסמטא דקנה. והא דקאמר רב ושמואל דרץ ברה"ר ממש קאמרי הא בסמטא קנה והא דקאמר ר' יוחנן וריש לקיש ברה"ר לא רה"ר ממש קאמרי אלא בסמטא ואמאי קרו ליה רה"ר לפי שאינה רה"י דאינה מוקפת מחיצה. ה"נ מסתברא דבסמטא מיירי דאמר ר' אבהו וכו'. והאי דקאמר ליה ר' זירא לר' אסי שמא לא שמע רבי וכו'. משום דס"ל לר' זירא כר' אבהו ה) אמר ר' יוחנן ור' אסי אמר אפי' בלא כליו ס"ל לר' יוחנן דבסמטא קנה: עד שלא נתמלאה מדה כולה למוכר. דהמוכר יכול לחזור בו: ומשנתמלאה מדה ללוקח. הרי הוא ברשות לוקח ואם רצה קנה: בד"א דעד שלא נתמלאה למוכר שמדד לו במדה שאינה של שניהן. אלא ששאלוה אבל אם היתה מדה של אחד מהן ראשון שמדד לתוכו קנה הלוקח. בד"א דקנה ראשון ראשון ברה"ר (ובחצר ר) מפרש לקמן בסמטא. ובאמרה אמם. ובאמרה אם ברשות מוכר מדד לו במדה לוקח לא קנה עד שיגביה דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציא מרשותו כגון דשוכר את מקומו: ואם ברשות לוקח הן. שהיו מופקדין בידו כיון שקבל עליו מוכר למכרן לו אע"פ שלא מדד לו עדיין קנה לו לוקח רשותו ווו מדה מה"ר אם היו הפירות ברשות הלה המופקדין אצלו. כלומר שהיו מופקדין בידו אחר ולא ביד לוקח לא קנה הלוקח עד שיקבל עליו זה המופקר שישאיל לו ללוקח מקום שהפירות מונחין שם או עד שישכור את מקומו של מופקר שהפירות שם:

ה) ע"ל דס"ל כר' אבהו דאפי' בסימטא כסיגן כליו לוקח. כ) נראה דע"ל ברה"ר ונחלר שאינה של שניהם ולקמן מפרש דהא"ל דקאמר סייע בסימטא.

עין משפט נר מצוה

פג א מיי' פ"ד מהל' מכירה הלכה ה סמג עשין סב טור"ע מ"מ סימן ר סעיף ג:

פד ב ג מיי' שם סל' מ טור"ע שם סעיף ס:

פה ד מיי' שם הלכה ה טור"ע שם סעיף ב:

פו ה מיי' שם טור"ע שם סעיף ח:

פז ו מיי' שם טור"ע שם סעיף ב וכסג"ה:

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה אלא וכו' אלא ניחא דומיא ד' מדות: